

FOAIE

пентрѣ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 32.

Luni, 7. August.

1844.

ДЕСПРЕ НЕКЪСЪТОРИА МИ- РЕНЕАСКЪ.*)

Diva producas sobolem, patrumque
Prosperes decreta super jugandis,
Fem̄inis prolixis nova feraci
Lege Marita.

Horat Epist. XVIII. v. 17.

Дива потривитъ кълдъръ фиреа стригъ порзичеце,
Ка съ се паскъ фьитъръ, ваї де чела ч'о попрече.
Фоаеа литераръ 1838 Nr. 17 вер. 1.

Некъсътория е де доао фелісрї, зна преодаскъ, кареа дн висерика рьсърителї пьтаї дитрѣ кълдгьрї се афлѣ, іар дн висерика апьслвї се дитинде песте тоатъ преодїнеа. Алтѣ некъсъторїе е мїренеаскъ. Деспре некъсъторїа преодаскъ воїѣ грї кѣ алт прїлеж, кѣнд воїѣ арѣта диченвтл, кърсѣл шї фолосѣл ачедїї некъсъторїї. Акѣм враѣ а грї пьтаї деспре некъсъторїа мїренеаскъ. Шней стьпкнїрї днделеапте, маї вѣртос дн каре съ афлѣ пьдїнї лѣкьїторї, пѣ е тот зна, днсо арѣсе чеї мїреанї саѣ ба? маї вѣртос ачеїа,

пе карїї нїчї вѣрста, нїчї констїтвдїа трѣпѣлї, нїчї стареа екoнoмїї, нїчї о деосъвїтѣ фьгьдвїнцѣ, саѣ алте сконьрї евланїче дитрїте де с. висерїкѣ дї опреще дела късъторїе. Ачест фелїѣ де оаменї, карїї пьтаї дн капрїцѣ пѣ еѣ днсоарѣ, кѣнд нїмїка пѣї опреще, саѣ сокотїт ла тоате попоарѣле, ка нїще оаменї прїмеждїошї содїетѣдїї. — Дн репѣвлїка спартанїлор ачелор жнї, карїї пѣ врае а се днсѣра, пѣ ле ера словод а терце ла жокьрї, внде съ афла фете. Ачестор фелїѣ де жнїа) аѣ порзичїт Лїкьрг, ка іарна дн мїжлокѣл пїадѣлї съ жоаче дн хорѣ, шї съ кѣпте зн кѣптек, каре апѣмїт ера фькьт спре печїпстеа лор шї каре аша се днчепеа: „Сѣптем вреднїчї де педепсѣ.“ Деодатѣ порзичї, ка тїнерїмеа ла ачест фелїѣ де неднсѣрадї, фїѣ кѣт де бьтрїнї, съ пѣ ле де нїчї о чїпсте. Шнї четѣдан неднсѣрат, каре венї маї тѣрзїѣ ла адѣпареа де оьще, дї зїсе зн тїнѣр дн фацѣ, кѣ пѣ се ва скѣла пентрѣ ел дела локѣл сѣѣ, пентрѣ кѣ пѣ аѣ пѣкьт нїчї

*) Ачестѣ дїсертацїе интересантѣ неаѣ рьмас дела рьпосатѣл шї де дѣлче сѣвенїре вреднїкѣл доктор де медїцїнѣ шї фїлософїе Васїліе Нон фостѣл камерал фїзїк дн Златна.

Ред.

а) Кѣнд дитрѣвїнцѣз ачест кѣвѣнт жнї, днцелег пе ачеї вѣрвадї, карїї дѣпѣ вѣрета де 25 де аїї пѣ враѣ сѣ се днсоаре, тѣлар кѣ ар пѣтеа.

патріі, нічі лѣи врези прѣик, каре, кѣнд ва фі ел вѣтражн, сѣі деа ачешаш чінсте а). Рomani чеі веки дѣкѣ аѣ авѣт леці асѣпра челор некѣсѣторіці. О леце дін челе 12 табле аріат скріе: Celibes esse prohibento. в). Дін ачастъ прічінъ рoманіі педешаа фoарте таре пре ачеіа, каріі пѣмаі дін капріцъ нѣ се кѣсѣторіа, кѣнд дін потривъ ла чеі кѣсѣторіці лі сѣ да мѣлдіме де прономіі, пентрѣ пілѣъ, ла чеі некѣсѣторіці ле лѣа дрегѣторііле, ші алтеле нѣ ле маі да. д) Чел маі тіпѣр копсѣл дн Рoма нѣ дндрѣзнеа а порѣнчі, ка сѣі сѣ дѣкѣ вѣрцелеле (fascēs) (чел маі таре семп ал дрегѣторіі) днпаште, дакѣ нѣ авеа пѣтѣр пѣміт де прѣнчі дн віадѣъ, саѣ тѣкар каріі ар фі мѣрїт дн рѣсвоіѣ пентрѣ патріе. Дакѣ доі четѣдѣні авеа зп асеменеа пѣтѣр де копїі, чеа маі таре прономіе авеа ачела каре ера днтрѣ аде-вѣр днсврат. д) Шп четѣдан, каре авеа треі копїі, ера скѣтїт де стражѣ; зп пѣтѣр маі таре де прѣнчі дешдїеа зпїі пѣрїпте кале ла челеа маі марї дрегѣторіі е). Кесар Азгѣст, ачел днпѣрат ізвїторїѣ де оменїре, фѣкѣ леце, ка фїеще-каре четѣдан сѣ'шї іа невастѣ ф). Шї дн зрмареа ачещїі леці пѣсѣ пре зп кѣлѣраш roman (Eques) сѣпт жѣдекатѣ, пентрѣ кѣ нѣ вреа а сѣ днсвра, шї кѣ аневое ар фі скѣпат

de pedepasъ, de nѣ ар фі dovedit, кѣ аѣ авѣт маі паште треі фечорї. Ачест днпѣрат ка сѣ опреаскѣ пе сѣпшїі сѣі де-ла о віадѣъ некѣсѣвоасѣ, аѣ пѣс деосѣвїте дѣждїі пе чеі некѣсѣторіці а), шї трасѣ ла сіне клїрономїіле ачелора, каріі дѣпѣ вѣрста де 25 де анї мѣреа некѣсѣторіці — прїп каре орѣндѣелї ісгопї кѣ тотѣл стрї-кареа кѣсѣторіцілор шї педерастїа, шї аша Рoма, каре прїп некoптенїтеле рѣсвоае ера сѣрѣчїтѣ де вѣрвацї, іарѣ о днпѣлѣ кѣ четѣдѣні чїнстїці. — Дн Рoма веке ачелора, кѣрор пентрѣ вѣрста тіпеределор нѣ пѣтеа а лі сѣ да дрегѣторіі марї, лі сѣ ерта атѣда анї, кѣдї копїі авеа, ка кѣ атѣта маі лесне се поате ажнѣе ла дрегѣторіі днпалте в). Каре авеа треі прѣнчі нѣ сѣ пѣтеа сілі ла врео солїе; каре авеа чїнчі, ачела ера скѣтїт де орї че слѣжѣъ персоналѣ; каре авеа треїспрезече ера словод де тоате гревѣтїділе д). Дн дѣкѣтѣл Флоренцїі сѣ зїче а фї шї дн зїоа де астѣзї леце, ка зп пѣрїпте, каре аре доїспрезече прѣнчі, сѣ фїе скѣтїт де тоате гревѣтїділе д): Рoманїі, ка сѣ арѣте попорѣлїі мѣрїмеа кѣсѣторїеї, алецеа оашенї днвѣздацї, каріі дн кѣвїнтеле сале арѣта слава шї фолосѣл, кѣре кѣрѣ дін кѣсѣторїе спре віпеле де овѣе е). Нічі кѣ е вѣртѣтеа сѣфлетѣлїі ачеша, каре пе тіренї

а) Plutarchus in Lycurgo. Tom. I. p. m. 64.

в) Cicero de leg. lib. 3.

д) Н. G. Heineccii ant. Rom. Jurisprud. Lib. XLV. 15. Tacit. annal. XV. 19. Plin. Epist. VII. 16.

д) Lege Julia C 7.

е) Aul. Gell. Noct. Attic. Lib. II. C. XV.

ф) L. Jul. V. Fapia de maritandis ordinibus.

а) Ачастъ дажде сѣ пѣмеа Dos uxoria, „Uxorium pendisse dicitur, qui quod uxorem non habuerit, ces populo dedit.“ Foretus, voce, uxorium, pag. 478.

в) Ulpian, l. e. ff. de min.

д) Arist. Polit. lib. II. cap. VII.

д) Giuseppe Passi Ravennate. Trattato dello stato maritale pag. 57.

е) Aul. Gellius. Lib. I. cap. VI.

дї дндеамнѣ спре некъсѣторіеа); саѣ де сокотеск еї аша, лесне пѣтем креде, кѣ ачещї вѣрвацї нѣ кѣпоск патѣра оменеаскѣ, дакѣ кред еї, кѣ дн мїжлокѣл знї шѣрї де патїмї пот сѣ рѣтѣе песїмдїторї. Кѣ де сѣ шї афлѣ знѣл саѣ алтѣл, каре патїмїле сале кѣ ачеа вѣрѣвѣдіе ле дїе днѣрѣна, кѣ каре ел днѣшнї ш'аѣ кѣвтат дѣштанѣл, тотѣш ачеаста нѣ се поате зїче песте тот шї де мѣлцїме, шї аша ла ачест фелїѣ де оаменї нѣмаї дѣтѣ кѣї ле рѣтѣн дескїсе, ка саѣ сѣ шї дн кредїнцезе сѣпѣтатеа нївѣрїї сале прївїнд ла тоате, че сѣ днѣтѣмплѣ дн органїстѣл лор, ка ла нїще лѣкрѣрї багателе, саѣ, дакѣ нѣ аѣ кѣпощїнда сѣфлетѣлѣї дестѣл де делїкатѣ, каѣтѣ а'шї дїнеа сѣпѣтатеа дн келтѣїелеле алтора; плеакѣ пе кѣї пелецїте, сѣ фак стрїкѣторї а овещїцї одїкне, а кѣсѣторещї кредїнцѣ, шї їспїтїторї а невіновѣдїеї. Саѣ, маї пе жртѣ, кад ка нїще жѣртѣе а знѣї воале, каре маї мѣлт стрїкѣ оменїрїї декѣт чѣма. — Кѣї сѣ вѣд ачеаста, че с'аѣ зїс оареш кѣт сїлїте, ачела жїтесе ла експерїїнда де тоате зїмеле, шї прївеаскѣ, кѣ де шї нїчї кѣсѣторїа нѣ днпедекѣ де тот вїаца чеа некѣвїоасѣ, тотѣш ачааста маї мѣлт сѣ афлѣ днѣтрѣ чеї некѣсѣторїдї, карїї нѣ сѣ тем де ачеле жртѣрї, де каре

аѣ асѣ teme чеї кѣсѣторїдї, шї карїї аде сеорї афлѣ дн кредїнцѣ фетеїлор сале, шї дн їзвїреа каре аѣ кѣтрѣ фамїліа са, о ваѣл дестѣл де таре де аш днѣрѣна некѣвїнчоаселе поѣте. (Дн Germania дѣпѣ обїчеїжрїле шї леїїле Romāilor а) кѣдеа тоате аверїле знѣї жѣне вѣтрѣн дн мѣна фїскѣлѣї, шї ачест обїчеїѣ шї пѣлѣ астѣлї днѣтѣ сѣ дїне дн Брауншваїг, Вїртенберг, Пфалд шї дн алте дѣрїв!) Аша зн пман днѣшнї Плато фѣкѣсѣ: „Даѣт чїнева, зїче ел, нѣ сѣ днсоарѣ пѣлѣ ла треїзечї шї чїнчї де анї, сѣ се педенсеаскѣ аша, кѣт зн вѣрват дн ранѣл днѣтѣї сѣ плѣтеаскѣ пе ан о сѣтѣ де драхте, дн ал доїле ранг шаптезечї, дн ал треїлеа шаїзечї, їар дн ранѣл ал патрѣлеа треїзечї де драхте.“ д) Обїщеаска а дѣнаре дн Marīand дн Амерїка деспре амїазѣ поапте вѣлѣнд кѣ се афла о мѣлцїме де прїнчї лепѣдадї дн анѣл 1758 аѣ хотѣрѣт, ка вѣрвацїї чеї не днѣсѣрацїї, карїї аѣ треѣт песте дѣвѣзечї шї чїнчї де анї, преѣт шї вѣдѣвїї карїї аѣ треѣт пре стѣ ачаастѣ вѣрстѣ, шї карїї нѣ аѣ прїнчї, каре аре о сѣтѣ де фѣнцї штерлїнг, сѣ плѣтеаскѣ пе ан чїнчї шїлїнцѣ, каре аре треї сѣте, се плѣтеаскѣ дѣвѣзечї де шїлїнцѣ, шї аша дн пропорцїе маї днколо спре ажѣторїїл ачестѣї їнстїтѣт. д) De

а) „Neque adeo vos sollicitudo vivendi caput, ut absque mulieribus degatis, ac non quilibet vestrum mensae lectique sociam habeat, sed licentiam libidinis ac lasciviae vestrae quaeritis.“ Аша аѣ зїс одїнїоарѣ ачел таре днпѣрат ал Romāilor Кесар Август днѣтр'ѣн нѣвѣнт ал сѣѣ днпотрїва мїренїлор некѣсѣторїдї. Apud. Dion. Cass. Lib. VI. pag. 576. —

а) Joan. Pet. de Ludvig. Dissert. de Hagestolziatu exule in Germania. Halae Venedor. 1727.

в) Schottelius de singularibus quibusdam juribus Germanorum, Cap. I. Wernherus Dissert de jure Hagestolziatus de a. 1724 Wirt. Kurzf. Landes-Ordnung tit. VIII. fol. 52 sqq.

д) De Legib. Lib. VI.

д) Stuttgarter ökonomische Auszüge. 1. Band. 21. Stocf. S. 313.

с'ар днтѣшпла, ка зп вѣрват де ачещіа пе днстрадї съ неферічаскъ врео фетішоаръ, ар тревѣі маї таре педепсіт де кѣт зп тіпър, каре днкѣ пѣ аѣ ажѣнс ла вѣрста де 25 де апі, ші лѣпгъ ачаста педепсѣ ар тревѣі сіміт а пѣтї о деосевітѣ дажде дп каса тѣрїтішѣлї, ші пѣмаї атѣпчаа съ фіе скѣтїт де ачѣа дажде, кѣнд ва лѣа фата, пе каре о аѣ фост рѣшінатво, саѣ, дакъ ачаста пѣ с'ар пѣтеа, съ іа алта. Ка съ се таіе тоатъ пофта спре некѣсъторіе, ші тоатъ пѣчереа спре о віацѣ некѣвіоасѣ, есте де тревѣінцѣ, ка кѣнд чер дої о дрегѣторіе, карї аѣ асемenea мерїте, ачѣа дрегѣторіе съ се деа челѣї днстрат; іаръ кѣнд чер дої днстрадї де асемenea мерїтѣрї, атѣпчаа съ се деа ачелѣїа, каре аре маї тѣлцї прѣпчї, ка прїп ачастѣ осевїре маї тѣлт съ се дндемне спре днстрат. Аша есте дп челе маї тѣлте ораше але Церманїей, дп каре дрегѣторїїле де маїстрат пѣмаї чей днстрадї пот ка съ ле аївъ. а) Аша ші дп Елвѣдіа чей некѣсъторїдї пѣ пот дптра дп слѣжвеле статѣлї в), каре лѣкрѣ дп репѣлїче словоде съ vede а фї преа фїреце де а пѣ днкрѣдїнда слѣжвеле статѣлї зпор соїз де оаменї, карї нічї прїп о легѣтѣрѣ, нічї прїп пѣравѣрї лѣждате вреаѣ а съ зпї кѣ фодосѣл статѣлї. —

Скрїсѣ-саѣ ачестеа ідеї пе скѣрт дїп картеа лѣї Johann Peter Frank D. M., каре се пѣмеще: *System einer vollständigen medicinischen Polizei. Erster Band, dritte verbesserte Auflage. Wien, bei Johann Thomas Edlen v. Trattner, k. k. Hofbuchdrucker und Buchhändler. 1786. S. 172—191.*

а) Kresser. L. C.

ж) Journal Etvanger, 1758.

ВОКАБЪЛАР ДЕ ВОРБЕЛЕ ЧЕ СЕ ПАР НЪОЪ ДН ПРОФЕЩІЛЕ ЛЪІ DANTE.

А.

Accordare, аккордаре. Дела коардѣ, корд, кордаре, аккорд, аккордаре, конкордаре, рекордаре шчл. ка адѣпаре, адѣпаре — днвоїре, днстрѣпаре. Даре. А аккорда пѣрерїле; аккорда зп съвстатїв кѣ ажектив: а аккорда зп інстрѣмент; а аккорда гласѣл кѣ зп інстрѣмент саѣ маї тѣлте інстрѣменте днтре сіне; а аккорда кѣїва чѣеа че чере, зп дрепт, зп прївілеціѣ шчл.

Adamant. Пеатрѣ педнвїнсѣ, diamant.

Adorare, адораре. Дела опаре саѣ зпаре. De unde vine oracie, adorare, adoracie; чїнстрїре, слѣвїре, респектаре, днкіпаре, іѣвїре. А adora пе Dѣmnezeѣ; а adora аверїле; пѣта ачѣаста пѣ іѣвеще, чї adoарѣ пе фїїл съѣ.

Adulatio, адѣлаціе. Дела ѣларе саѣ ѣлїре, адѣларе. Ворѣ зп імітатївѣ а гласѣлї кѣпелѣї; тѣгѣлїре, лїнгѣшїре, лѣѣдаре тѣрѣжтоаре.

Amare, amare, de unde vin vorbele amor, amator, amabil, amabilitate шчл. Дака знеле дїп ачесте ворѣ ле авем, алтеле тревѣе съ ле лѣзѣт, пентрѣ че рѣдѣїна съ пе лїпсеаскъ, днтревѣїндѣзнѣ кѣ славона лїѣвїре каре е де о фамиліе кѣ лївов? Че vom фаче ѣлѣсъ ворѣелор amator, amabil, шчл.? ле vom прїїмі пегрешїт шї лїмба се ва vedeа днпестрїдатѣ дїп деосевїте елементе. Адїкѣ лїѣвїре саѣ іѣвїре, лївов ш'апої amator amabil. Кѣт се рекѣвоаще де vine familia vorbelor днтр'о лїмѣѣ че се еспрїмѣ: amare, amor, шчл.? кѣт се потрївеще а зїче: те amaїѣ маї пайте де а кѣвоаще

аморѣл! ши кѣт е де непотрѣвѣт цѣргѣл: те ѣвѣѣт маѣ пайнте де а кѣпоаще аморѣл! — Дѣсъ о таре дѣтреваре вѣне ла мѣжлок: Че вом фаче презентѣлѣ индикатив: амѣ че се копѣзидѣ къ ал верѣвлѣ авере? — Авере е зн верѣ переѣзлат, че дѣвлѣ рѣгѣлѣ ар фѣ тревѣт съ факѣ авѣ; в, adesea ла поѣ се дѣтмоаѣе дѣ и, ка ла ovis, oaie шчл. Прип ѣрмаре авѣ с'а фѣкѣт пе алокѣреа ши дѣ сѣгѣл Италиѣ ши дѣ колонѣле Дачиѣ: аѣ, де знде adoa персоанѣ, аѣ. Амѣ дарѣ есте презентѣл индикатив ал лѣѣ амаре ши аѣ ал лѣѣ авере. Кѣм с'а кѣфѣндат ачесте дѣбѣ ворѣ дѣтре сѣне? — Прип аналоѣа саѣ градаѣа оаре-кѣм а дѣделесѣлѣ саѣ а семнѣфикаѣиѣ, пентрѣ къ дѣ дѣделесѣл патѣрал ши примѣтив кѣнд аре саѣ цѣне чѣнева зн лѣкрѣ, ва съ зѣкъ къ дѣ амѣ саѣ дѣ ѣвѣще.

Arrogantia, аппаратѣ. Дела пѣрере, пѣрѣндѣ, аппѣрере, аппѣрѣндѣ, ка дела credere, кредѣндѣ. Кѣнд аппаратѣ зн лѣкрѣ ва съ зѣкъ къ се ѣвѣще се аратѣ пе дѣн афарѣ, паре-ad, прекѣм ши кѣнд дѣпаре ва съ зѣкъ къ се фаче невѣзѣт, пере, паре-dic саѣ пѣмаѣ паре. О вѣвѣ дѣпѣ аппаратѣ сеамѣлѣ вѣндекатѣ, зѣсъ. . .

Approbata, апроваре. Дела проѣвѣ, проваре, апроваре; а приѣмѣ, а гѣсѣ къ кале, а афла де вѣн зн лѣкрѣ. С'а апроѣват кѣтаре пѣрере, адѣкъ с'а черчетат, а трекѣт прип тоате провеле ши с'а приѣмит.

Aquila, аквилѣ саѣ аквилѣ. Дела аси. С'а зѣс пасереа тѣреадѣ ши таре къ чѣокѣл аквилѣн саѣ дѣдѣпѣтор, аквилѣ. Пасѣреа ачѣаста е де маѣ тѣлте фелѣрѣпреѣвѣм, вѣлтѣрѣл, гаѣеа, шоѣтѣл, кѣрѣѣл, ѣеретеле каре тоате сѣнт пасѣрѣ де прадѣ,

рѣпѣтоаре; пѣтелѣ зѣсъ пропѣрѣ де аквилѣ с'а пѣстрат пентрѣ пасѣреа имперѣалѣ ши пентрѣ сѣмволѣл дѣпѣрѣдѣиѣ. Аквила романѣ.

Argilu, арѣл. Ворѣвѣ грѣчѣаскѣ приѣмитѣ дѣ тоате лѣмѣле Еѣропѣи. Кѣлѣсъ, пѣтѣнт, клѣиос, хѣмѣ, лѣт.

Armata, арматѣ. Дела армаре. Ачѣастѣ ворѣвѣ с'а дѣтревѣндат пѣ шѣѣ кѣм, а се зѣче armie, дѣ време че дѣ тоате лѣмѣле де familia латѣнѣ се зѣче: франѣ. armée, итал. armata, адѣкъ дѣ партиѣипѣл трекѣт ка ши ла поѣ дела батере, вѣтѣтѣ, да вѣтѣта; dare, датѣ, о датѣ; азѣре, азѣгѣтѣ, пе азѣте; сѣрѣре, сѣрѣгѣтѣ, да сѣрѣгѣта саѣ пе сѣрѣте. Прип ѣрмаре дела армаре арматѣ, ѣар пѣ armie.

Attentivo, аттѣнѣв. Дела tendere, тѣндѣре, дѣтѣндѣре, прѣтѣндѣре, аттѣндѣре шчл. А тѣнде азѣл саѣ зѣкѣле а вѣга де сеамѣтѣ, а лѣа аѣнѣте, а аѣеа аттѣнѣе; ши прип ѣрмаре аттѣнѣв, къ лѣареа аѣнѣте, вѣгѣтор де сеамѣтѣ.

Attributu, аттѣрѣвѣт. Дела трѣвѣре, аттѣрѣвѣре, аттѣрѣвѣт. Калѣтатѣ че се аттѣрѣвѣе, се кѣвѣне ла чеѣа; прекѣм: дрент, дѣделѣнт рѣдѣѣтор, атотпѣтернѣв, етернѣ, сѣнт аттѣрѣвѣте че се аттѣрѣвѣеск саѣ се кѣвѣн лѣѣ Дѣтнезеѣ, пѣпѣртѣнѣреа есте зн аттѣрѣвѣт ал дрептѣѣиѣ.

Audace, аудаче. Дела аудѣ (глас) де знде audire, азѣре, гласѣл саѣ сѣнетѣл авѣнд рѣлагѣе къ азѣл. Дела audere саѣ дела аудѣ се фаче латѣнѣще audax — audace, глѣсѣитор, рѣкнѣитор, тѣмерарѣѣ, че дѣсѣфѣл тѣмереа саѣ фѣрка, семѣд, дѣдрѣзпѣд; дѣрж. Челе дѣн зрѣтѣ трѣѣ ворѣе сѣнт де елѣменте стрѣне.

* В.

Vardu, вард. Поет ла античїи Челдї ал кърора принціпал міністер ера де а челебра віртѣділе шї ісвѣнзіле ероілор. **Vardii** ащїда прїп кѣтѣрїле лор кѣраціл вітежілор.

Велу, веллѣ, веллѣ. Фрѣмос. Лпсѣ фрѣмос ва съ зікъ формос адїкъ кѣ формѣ. **Ma belle** францозеск, ромѣнїї о лп-тревзїндеазѣ лп кѣптечеле лор, тѣндра теа, вѣлла теа: „Вѣлла ічі, вѣлла не вѣлла, ваг'о крѣчеа трсїтоаре," дела вѣллѣ віне шї пѣтеле **Вѣллѣцѣ** ка Фрѣмѣшан. Ворѣа дар веллѣ се афлѣ лп элементеле цеглѣлї попѣлар. Лптре Ромѣнїї дїн Ма-chedonia есте фоарте лптревзїндат, де внде шї пѣтеле Беллілор.

Bravare, браваре. Дела браво, брав, браваре; а фї воїнік, вітеаз лппротїва кѣї-ва, а арѣта фрѣнте, а деспрецѣї, а лп-фрѣнта.

С.

Cadaveru, кадавер. Дела кѣдере; вп трѣп кѣзѣт дїн віацѣ, морт. Прекѣт лп греческе дела *πίτομαι, πτώμα*, асемenea дела кадере се фаче кадавер, ворѣѣ че фран-дезїї пѣ ар авеа атѣта дрепт съ о айѣт кѣт пої, пентрѣ кѣ аѣ пердѣт рѣдѣчїна cadere лптревзїндїнд не tomber.

Сару, кап. С'а зіс лп францозеске chef — de son chef, де капѣл съѣ. **De** вѣад с'а маї лотїне лімба францозескѣ, ам лпченѣт а не сторфої шї а не маї мѣдї шї пої: Шефл департаментѣлї, Шефл оцїрїлор, шефл полідіеї, шеф де шасѣ, пар'кѣ не ар шѣдеа рѣѣ съ зічет капѣл оцїрїлор, капѣл департаментѣлї, капѣл полідїеї. — Кап, капї лпсемнеазѣ

кѣпетенїе, chef; іар кап, капете лпсемнеазѣ, цестѣ, testa, tete.

Captivu, каптїв. Дела сареге каре ва съ зікъ апѣкаре, прїндере. Прїп трмаре каптїв, ва съ зікъ прїнс ла ресвоїѣ саѣ лп лпкїсоаре, арестат, роб. Ворѣа сареге есте рѣдѣчїна ворѣелор лпкѣпере, капаче, капачїтате, капавїл, капавїлітате, лпчепере прїнчепере, прїнчїпїѣ, прїнд, прїчепере ш. ч. л.

Catene, катене. Ворѣѣ де рѣдѣчїнѣ де внде віне ворѣа кѣтѣше, феаре, ландѣрї, овезї, = catena віне дела *καθ' ένα*, лпа кѣте зна. Аша сънт тоартеле ландѣлї.

Celebrare, челебраре. Дела celebre, вестїт, слѣвїт, кѣ пѣме маре, *εὐχλαϊος*, прїп трмаре челебраре ва съ зікъ а вестї, а кѣпта лавделе, пѣтеле кѣї-ва.

Committere, комїттерере. Дела мїт-тере, трансїттерере, трїмїттерере, комїтте-ре, адмїттерере, промїттерере, ремїттерере, ш. ч. л. — комїттерере ва съ зікъ а мїтте саѣ а пѣне лппрезлѣ, а съѣжрїшї; дела ком-мїттерере віне ворѣа кѣмѣтрѣ адїкъ пѣїтор лппрезлѣ ал пѣтелї.

Comparare, компараре. Дела параре, пѣраре аппѣраре, компараре, реппараре урепараре ш. ч. л. — Компараре ва съ зі-къ а аллѣтѣра, а асемѣна доѣ лѣкрѣрї, а черчета рапортѣрїле шї дїфферїндеале лп-тре елле. А компара традѣкїа кѣ орїці-паллї. А компара не Омер кѣ Вірцїліе. А компара тарѣа кѣ прецѣл че се чере, адїкъ кѣ ванїї че дѣм, а кѣмпѣра.

Concertare, кончертаре. Дела чертаре, кончертаре, кончерт. А черта лппрезлѣ, а скоате гласѣрї лппрезлѣ, а лївої гла-сѣрї. А фаче кончерт. § А се черта, а се

сѣди, а се диспѣта, а се десвате, а се сѣтъѣ, а се дивої, дн оаре каре черчетаре.

Condampare, kondampare, саѣ kondempare. Дела dampare саѣ dempare, дндempare, kondempare. А да хотѣрѣре дмпрезвѣ, а хотѣрѣ жѣдикѣторїи, а осѣнди; а kondamna вѣ криминал ла тѣнкѣ, ла моарте; а kondamna съ плѣтеаскѣ о сѣмѣ.

Conserere, копчепере. Дела сарере. А чепе, а принде, а дичепе дмпрезвѣ, а зѣмїсли. Аша не пѣгет скѣпа де тоатѣ рѣеа стрѣпѣ шї венї ла ворвеле поастре пѣрїптещї.

Codardu, kodard. Дела коадѣ. Чел чепѣне дн коадѣ, кодачѣ, фрикос, мїшел, lăche.

Conducere, кондѣчере. Дела дусере. А дѣче дмпрезвѣ, а дѣче де тѣпѣ, а фї кѣлѣзѣ, а повѣзѣ, а ддрепта.

Conquistare, конкѣистаре, конкѣистант, conquérant. Кѣтрѣпїре; а лѣа кѣ арте, а сѣпѣне, а сѣвѣзга о царѣ.

CensŃte, копсоарте. Чел че аре ачешї соарте, соѣе, вѣрват шї фешее дн кѣсѣторїе.

Construїre, клѣдїре, zїdїre, ворѣа стрѣре есте рѣдѣчина ворвелор їнстрѣїре, їстрѣвдїе, їнстрѣктив, констрѣїре, констрѣкдїе. Дака ворвеле їнстрѣкдїе шї констрѣкдїе саѣ прїїмїт, кѣ ачелашї кѣвѣнт їнтрѣ дн domїnїѣл лїмѣеї шї їнстрѣїре шї констрѣїре.

Consumare, копсѣтаре. Дела сѣмѣ. А фаче о сѣмѣ, о грѣмадѣ, а пѣне зна песте алта, а дѣлѣа, а сѣвѣршї, а венї пѣпѣ ла зна, а мїстѣ. Дѣмпезеѣ копсѣмѣ креадїа лѣмѣї дншасе зїлѣе, § А се копсѣта атѣта пѣїне саѣ карне; вѣ от копсѣмат дн шїїндѣ.

Contagiosu, контаѣїос. Дела tingere

саѣ tangere, аттїнѣере, контїнѣере. А тїнѣе саѣ а се аттїнѣе дмпрезвѣ, а се лїнї, а се молевсї. Прїн ѣрмаре контаѣїос, лїпїчос, молевсїтор.

Contemplare, комтѣмпларе. Дела темплѣ саѣ тѣмплѣ. А фї фацѣ дн фацѣ кѣ тѣмпла, а прївї аѣїнат, кѣ зїмїре, вѣ лѣкрѣ кѣ окїї саѣ кѣ мїнтеа.

Contestare, контестаре. А пѣ прїїмї, а пѣ рекѣноаѣе дрептѣл кѣїва, а се дмпротївї, а се диспѣта.

CulŃge, кѣлоаре. Вѣпсеа, фацѣ. Кѣр-кѣвѣл аре шапте кѣлорї.

Culpace, кѣлпаче. Дела солра саѣ кѣлпѣ, де знде молдовенеѣе кѣлпаш, саѣ маї класїк кѣлпаче: грешїт, вїноват.

(Ва ѣрма.)

ЛѢКРѢРї DE БЪГАТ ДН СЕАМЪ, саѣ deосевїте.

Клопоте. Клопотѣл С. Іаков де Компостела дн Спанїа траѣе 300 де тѣжї. — Дн Мїлан ла вїсерїка катедралѣ чеа маї маре шї маї скѣмпѣ zїdїre дн Австрїа аре 306 тѣжї, 22 де ѣрме днпреѣїр. — Парїс дн вїсерїка Notre-dam чел де кѣпепенїе клопот, каре се пѣмеще Еманѣїл чел маре, траѣе 320 де тѣжї. Ла 1680 есте вѣрсат, аре 25 де ѣрме днпреѣїр, се аѣде ла време де лїнїѣе 3 мїле петѣѣщї де парте. Берлїн ла вїсерїка катедралѣ 320 де т. — Москва, каре днкѣ стѣ, 360 т. — Вїена дн вїсерїка С. Стефан траѣе клопотѣл фѣрѣ корѣпѣ 324 де т. Корѣпа траѣе 70 де т. кѣїзна деасѣпра 18 т. кѣ тот 412 т. Есте песте 10 ѣрме дналт, аре 30 де ѣрме днпреѣїр, лїмѣа аре 13 т. шї 28 де пѣвдї.

ші есте песте 9 време де лънгъ. Феръл къ каре есте лндѣнтат траѣе 82 de m. се порнеце де 12 oamenі. — Тълон лн Франца аре клопот де 506 m. — Хала търнълзі лн Москва (maі de тълт) аѣ трас 4440 de тължі — ера 33 de време лналт, — maі гата 38 време гроасъ ші авеа лн діаметрѣ 22, іаръ лнпреціѣр 69 de време, лнмба трѣѣа 100 de тължі. Лн фокъл чел mare дела а. 1701 саѣ прѣпѣдіт. Лнфрікошѣторіѣл еі топ maі тълт спѣймѣнта ші асърѣа, де кѣт сѣпа. Авѣта аѣ лнчетат mania de а рѣдіка лн търнѣрі клопоте несдравене.

Скѣрї ші трепте. Търнѣл лзі С. Стеф н лн Віена аре лн лпълдїме 80 de стѣлженї de віен. ші 4 време; аре лн лоп. трѣ 553 de піатрѣ ші 200 de лемп, къ то. тѣл 753 de трепте. — Катедрала дела Страсѣрѣ аре тѣрн de 76 de стѣл. de віен. ші 3 време къ 725 de трепте. — Лн Лад с. хѣт тѣрнѣл С. Мѣртїн 75 de стѣл. ші 4 време къ 495 de трепте. — Тѣрнѣл оріентал лн грѣдіна аша пѣмітѣ Еїсгрѣѣ лн Моравїа есте 218 време лналт, аре 302 de трепте.

Чел maі mare дешерт (пѣстїе) не пѣмѣнт есте дешертѣл Сохара лн Африка къ сѣрѣаѣ de maі тълт de 60,000 de мїлѣрі пѣтрате географїче. Тот ачеста дешерт есте о mare de пѣсїп аль, фїн ші мїшкѣтор.

Капітала Европїе есте Лондра, а Асіеї Пекінг, а Афричїї Каїро саѣ Кахїра, а Америкїї Рїо Іанейро, maі пайнте Мексіко.

Dr. Vasіc.

МЪРЪЕАЛЪ ДЕ АКОПЕРЕМІНТЕ ФЕ. РІТОАРЕ ДЕ ФОК.

Афлатѣ de Енглеѣл Віліам Патенсон.

Астѣ мїгмѣ пѣ пѣмаї лмпїедїкѣ а rez-

вате втезала прїп акоперемїнтеле къ шїп. ділѣ, чї лнкѣ, компѣсѣ фїнд de пѣрді дѣ рѣноасе, ле фереѣе de фок, адекѣ а се а. прїнде дїп тѣчїні сеаѣ скѣптѣе кѣзѣте de пе дїп афарѣ.

Сѣ іїї: о парте (д. п. о окѣ сеаѣ 10) арїпѣ (пѣсѣп) фїпѣ; доѣт пѣрді (2 сеаѣ 20 окѣ) чепѣшѣ вѣпѣ шї кѣратѣ de лемпѣ; трїї пѣрді лѣт вѣкат префѣкѣт лн пѣлбере. сеаѣ вар пѣсѣпос ла аер префѣкѣт лн пѣлбере. Тоате ачесте de осевї, се вор петре. че прїп о сѣтѣ деасѣ, дѣпѣ ачеста се вор аместека, шї пе рѣнд се вор аѣѣоці къ патрѣ пѣрді (дѣпѣ тревѣїндѣ маї тълт сеаѣ маї пѣдїп), олеѣ кѣрат шї вѣп de п. Астѣ мїгмѣ се ва аместека віне лн пн вас потрївїт, сеаѣ се ва тѣчїна пе о піатрѣ, пѣлѣ се ва фаче внїформѣ (деопотрївѣ). Аместекѣнд'о пѣрѣре спре а пѣ се ашѣза арїпа, се ва мѣрѣї акоперемѣнтѣл, (кареле аре сѣ фїе віне вѣкат), de одатѣ сѣѣїре, маї алес акоперїнд тоате крѣпѣтѣрїле, апої вѣкѣндѣсѣ астѣ лнтѣї мѣрѣеалѣ, се на мѣрѣї аша de грос, прекѣт се ва пѣтѣ, шї аста се ва пресѣра къ фїпѣ фѣкѣтѣ дїп кѣрѣмїзі мѣчїпате. (А. Ром.)

Венїтѣл театрелор дїп Парїс.

Лн апѣл треѣт с'аѣ лнкѣсѣїт лн тоате театреле капїталїеї апроане de 8 мїліоане франчї (24 мїліоане леї), кѣтрѣ каре се кѣвіне а аѣѣоці 4 1/2 мїліоане леї, ажѣтор дїп партеа гѣвернѣлзі, адекѣ песте тот 28 1/2 мїліоане леї; іар келѣеала с'аѣ сѣїт пѣпѣ ла 21 мїліоане.

(Аль. Ром.)